

Con Cóc Kè Bông

Tác Giả: Đ& Thành

Thứ Năm, 16 Tháng 2 Năm 2012 12:32

Xin phép gi& thi& u m& t truy& n ng& n th& t ý nh& v& tu& i già c& a tác gi& Đ& Thành.

M& t chuy& n đ& n gi& n nh& ng l& i ph& n & nh m& t s& th& t đau lòng c& a nhi& u ng& i cao tu& i trong chúng ta, nh& t là nh& ng ng& i đã m& t th& i vang bóng, nay ng& i g& m nh& m n& i bu& n già và m& t th& i quá kh& mà lòng tê tái. Bi& t đâu mai n& y cũng đ& n l& t chúng ta chẳng? Ng& i trong câu chuy& n v& i m& nh v& n nh& hàng ngày ng& i nói chuy& n v& i cây c& , hay nh& nhi& u ng& i già v& i bàn phím ng& i gõ chuy& n trên tr& i d& i đ& t cho qua ngày đ& n tháng, có gì khác nhau?

N& u có ai nhìn th& y ông chi& u nao cũng r& m& ra sau v& n nhà, ng& i nhâm nhi bát chè xanh to b& , h& n đã nghĩ là ông mu& n tr& thành b& c th& c gi& , tri& t gia. Còn ai có chút óc hài h& c h& n tí l& i e hêm ông gi& đã làm ph& n “lão gia an chi” nên r& a tay gác ki& m, m& c cho th& i th& x& y ra bên ngoài đ& ng sá, không màng gì đ& n n& a.

Riêng v& i ông, s& vi& c đ& n đ& vô cùng. Tu& i ngoài 70 nào còn đâu ra s& nhanh nh& n, tháo vát, có mu& n góp l& i nào v& i đ& i cũng b& ch& h& b& i, bi quan. Ti& p xúc v& i đám tr& , chúng líu la líu lo nói tí ng ng& i nh& gió, ông ng& n tò te ch& ng hi& u đ& c m& y may.

Đ& n c& bà lão nhà ông n& a. H& ông m& mi& ng có tí ý ki& n ý càng là y nh& bà ch& ng ch& eo: & i ông d& h& i d& hám, đ& ng đem đi k& l& i v& i ai, k& o h& c& i đ& n tóc không còn m& c đ& c. Ông r& lên đ& u thì qu& tóc ông đi ch& i ráo tr& i, l& th& ch& còn tí & đ& nh đ& u, soi g& ng th& y c& m& ng sau nh& n thín, ôi quá n& n.

Không t& ty cũng ph& i t& ty, khí phách còn đâu mà phân bua ph& i trái. Th& i huy hoàng c& a ông tàn l& i r& i, gi& ch& còn l& y bóng cây mây gió làm b& n. Bà lão bi& t ông bu& n nên s& a sang chăm sóc cái v& n, ch& này đ& m vài b& i h& ng, ch& kia gieo ít rau, v& a có tí h& ng, v& a có tí v& thêm vào cho b& a ăn nu& t vô đ& c đ& .

Ông nghe & đâu cái ý cây c& i n& u đ& c ng& i ti& p xúc chuy& n trò thì chúng cũng l& n nhanh, qu& nhi& u, hoa ng& t, nên khi l& n th& n ra v& n ông cũng nh&ng cu& i v& i chúng cho vui. Ông ghé cây này “he lô, m& y vui ch&”, l& i x& qua hoa kia v& n v& “chóng l& n nghe c& ng”. L& m hôm lão bà

Con Cúc Kè Bông

Tác Giả: Đ Thành

Thứ Năm, 16 Tháng 2 Năm 2012 12:32

---

bọt chọt bọt gọt, ôm bông cúc i ng nghiêng và đi u ông mãi: gọt, họt gái đọt tán lúi đi tán họt u tán vọt n vọt i hoa.

Múc, bà y nói gì thì nói, víc ai ng i y làm. Ông ng i trên gh, nhích tránh đ n khi bóng n ng li m đ n. Ông nghĩ bông ph i s m cái dù che cho gi ng patio mà ông v n thêm thu ng, nh ng dành đ m mãi v n ch a đ . Ông u ng t ng ng m trà xanh, nghe chọt tanin ch m ch m “ ch y vào h n “. C m t này ông cu m t m t bài ca nào đó, ch chính ông cũng ch ng đ ra n i l i hay ho bóng b y đ n v y.

Ông đ o m t m t vòng. Khóm rau đ n đã cao lênh khênh, ch mai kia là có m v lu c hay n u canh b b ng. Ông chuy n c p m t sang cành hoa, n vàng kia ch c là lo i h ng l n, h ng ph i bi t là s c n c. Ch a gì, ông ng ng i ra l ng gh đ t ng t ng mùi th m th m chui t t vào kh u giác c a ông. Hai tay ông xòe ra sau gáy nh cánh phi c , mà th ng cháu n i đi u là ông làm phi công gi t o.

Chọt có ti ng l t x t m y b i lá trong v n. Ông nh m lên, m t con c c kè bông đang chong ngóc nhìn ông không ch p. N u thoáng qua ch c là ông không th y, vì con c c kè đang ph lên da nó cái màu xanh l n v i lá xung quanh. Ông su t đ i nó, con c c kè ch y ra cái g c l n màu xù xì, da nó chuy n ngay sang màu t ng h p khác li n. Ông đ m c không làm nó s n a. Th y ông im, con c c kè nhâng nháo nhìn. Bậy gi ông m i nh n thêm là ng i nó n i l m đ m hoa, th c c kè b m nh u khoe ngâm r u, ông u ng vô bà chọt gi c.

Ông m m c i th m, thiên h bá v đ t l i xàm b y, r t toàn tính chuy n ăn ch i. Ông l m b m m t mình: thì ra là mỳ, cái quân c đêm làm tao m t ng . Ch m i t i qua thôi, t đ ng ông tr n tr c quá c , nh giăng giăng mà ch ng bi t nh chi. Đang nghĩ đ n nhà là cái ch n bên kia n a đ a c u thì đ t nhiên lầy sang nh bán đ o Cam Ranh, nh ng ngày tù t i, đêm gi đ n. đ đầu cũng đ u quy n vô ti ng con c c kè t t.

Đêm qua, ông cho đó là ti ng kêu th ng thi t c a ng i xa x . Nó nh nh c nh tâm h n ng i l u vong n i nh quê h ng. Gi ng n c n “ nh nhà, nh nhà “ ch ng khác v t dao khoét sâu vào trái tim đau kh , nó làm n c m t ông a ra, đ ng vũng lên m t g i, r i tim ông se th t l i. Ông nh h i di c 54, ng i “ o i “ theo nhau vô đông h t nói. Tàu há m m xinh x ch chuy n ngày đêm. Dân Nam kháo nhau: ng i B c K kéo nhau b x đ quá. Đi đâu, cũng nghe h trêu B c K ăn rau mu ng, vài k quá khích l i mu n cà kh a đánh nhau.

Bu i đó, c c kè đâu ra l m th , đi đâu cũng nghe kêu “ c c kè, c c kè “. Đ n thành ph cũng đ y ti ng kêu c a con v t n m này, ng i Sè Gòn nói vui: m y ng m y b vô còn đem theo c con v t đ nh t i quê. Ông đ c sinh ra đ trong Nam, nh ng b m B c K chạy nên nghe b s c n ng. M y th ng nh bên nhà l i trêu khi th y vài ng i B c đi qua. Ông cáu ch i cho chúng m t tr n: chúng mỳ ăn ph i b th c dân chia r dân t c.

B n nhóc nghĩ ông là dân Nam l i đi binh dân B c nên phân bua: thì h là B c K ch tao có đ t ra đ kêu h đầu. Ông vênh m t lên: tao cũng B c K v i t i bay lâu có làm đi u gì sai đâu mà sao t i bay l i đ ng v i ng i B c m i t i. B n nhóc bí, nh ng v n g : mỳ B c K khác, h B c K khác, h B c K 54, con mỳ B c K cũ.

Con Cốc Kề Bông

Tác Giả: Đ Thành

Thứ Năm, 16 Tháng 2 Năm 2012 12:32

S phân biệt này ch hây hây c n gió nh tho ng qua, vài năm sau cu c s ng n đ nh, ch búa làm ăn chung đ ng v i nhau thì B c Nam đ hu êm ngay. Xu t x 54 nh t đ n và hóa tan đi nhanh chóng. C c kè cũng r nhau đi đâu h t, thành ph ch còn ti ng ve kêu. M i l n hoa ph ng n báo hi u hè v là nghe sang s ng bài ca “ m i năm đ n hè lòng man mác bu n “ vang lên.

Báo chí đ ng khen công lao đ ng bào B c vào m mang, sinh s ng v i l i trang tr ng. Đ a danh H Nai, Gia K m, Ph ng Lâm, Cái S n vùn v t đ c đánh giá v s c n cù và tài năng c a dân B c khi n ng i trong Nam cũng hòa theo mà chung s ng.

Đ t lành chim đ u, mi n Nam trù phú, đ t r ng, làm ch i ăn thi t, nên tình ng i cũng bao la bát ngát v i sông n c bình nguyên. Dù chi n tranh có v ra l n h n thì ni m vui x chia cũng không vì th mà b c m co i. Nh ng m i duyên Nam B c làm cho đồng con, nhi u cháu, anh B c K đã l t vào m t xanh ng i Đ ng Nai, B n L c, Th Nghè. Cô gái B c v làm dâu bà má H u Giang, Cà Mau, đ t Vãng, s đon đ , chăm chút c a cô lo cho “ giang s n nhà ch ng “ khi n nhi u bà m bên ch ng cũng khen t i khen lui.

Đùng m t cái, nhà tan n c m t. Tr i làm m t cu c b dẫu, ng i “ o i “ l i ùn ùn vô n a. L n này h vô b ng U-át, Mô lô tô va, bò Ma, l t b t dép râu, mũ tai bèo và AK, súng máy. H đi t i dẫu gây ra bao n i kinh hoàng. Cũng là B c, nh ng B c K 54 s h ra m t. Ch là v a vào đ n n i h đã hăm he: đ a nào ch y h i 54 k này tr h t.

L i m t phen thành ph n ào. Ch ng có c c kè, nh ng đi đâu cũng nghe dân gh o trêu “ c i “ m t i. Anh b đ i, ch cán cu c gi n v c: mày làm gì “ c i “ nh đánh r m. Ng i trong Nam ng a b ng c i phè, h b o h b t ch c ti ng c c kè ch có gh o trêu ai. Nh ng đ ng cán m i v ra là h x , h dám kêu ti ng B c K đ châm ch c cánh ta.

Nh ng n m tay vung lên, không ph i đ đ u tranh mà đ xói vào dân Nam li u h n r i xem. Mà kinh táng th c, nhà b đ u i, đ t b l n chi m, ru ng b t ch thu, t t c đ u đ c đ a v vùng kinh t m i gi a đ ng không mông qu nh. L i nói láo tr m tĩnh mà ng t nghèo, ai nh đ hăng say, ho c kháng c không đi là y nh tan nhà nát c a. H h a đ th , nh ng tr t l t ch ng có m t t o: tr ng s n, gi ng s n, b nh vi n s n, ch búa đàng hoàng, đ n n i tr n tr n ch ng có gì h t, dân t è c làm h i.

Th m i bi t tài năng c a h đúng là t Không nói Có, gi đ i, đánh l a. Tr c dân còn s , sau n n kéo nhau v lê la đ y thành ph , ng m ngùi n m nh ngoài hàng hiên chính ngòi nhà h đã b đ u i ra tay không. Bao nhiêu l i h a ngon gi dân m i th y là l i x o, x o t trên đ n đ i. Ai cũng ra.

B n ông cũng n m mùi h a hã c a h . Vào tr i tù r i, m i bi t ngày v thăm th m chi u trôi. L m anh th t v ng, ng i mòn đ n và lẫn đùng ra ch t. Có ng i nghĩ r ng s ng cũng nh ch t, nên tr n tr i phiêu l u. Thoát cũng kh , mà b b t l i cũng kh , vì m t chút l ng tâm b n cai tù hoàn toàn không có. Th m chí có ng i n n chí, không th y đâu ra m t bóng đ ng v , nên li u lĩnh v t rào gi a đêm. B n v binh b n theo truy kích, có ng i ch b th ng, c u xin c u, h đ ng đ ng thí cho m t băng vào đ u ch t tu t.

B n tù s ng sót th y mà a máu căm h n. Đêm đêm n m nhìn chi c võng c a anh b n h m

Con C c Kề Bông

Tác Giả: Đ Thành

Thứ Năm, 16 Tháng 2 Năm 2012 12:32

---

hiu b i mà khóc v i nhau. L i thêm tí ng c c kè nh ch c vào tai “ h t v , h t v “ , tay nào cũng nhão c ng i. Làm qu n qu t, c a c i b ch n h t tay trên, h đ em bán chia nhau, b o tù ph i tr n máu nên b ng luôn b đoi, thèm m i th linh tinh. Đi lao đ ng, hái rau tàu bay, sâm đ t, tai t ng, c i tr i, lá giang mà đ u nh mèo đ u c t. B tr m cái ngô hay l y c khoai cũng nhai ng u nhai nghi n ăn s ng vì s b b t ăn đon.

B n v binh h m h m ch c gi t, chúng h c h c vì bom B-52 đã gi t s ch gia đình chúng nên gi trút oán h n lên nhóm tù. i lâu, th ng nào cũng vêu vào, xanh o t xà lai, g p gì ch p ăn n y: chu t, b , c c kè, th n l n, d nhũ, mong có chút ch t nh y đ nuôi s ng b n thân. B n tù s ng gi a nhau âm th m, ch u đ ng. Có anh ch ng bi t b ng cách nào nh n đ c tin v y u, con đau, anh b n làm đ n xin v thăm nuôi con v và l y danh d s tr l i s ng đ i tù ti p. Nh ng ng i nhân danh r t nhân đ o song t kh c l i xin. Anh b n n i điên gi a t i la hét, lời t tên tr ng tr i đ n t t t ra ch i và thách b n ch t anh đi. N i tuy t v ng đã làm cho anh không còn nh n ra e s gì n a.

C tr i nh n nháo lên, ai cũng lo anh s b đ a đi cùm và v t vào conex đ tr a tr a b n v binh đi ăn c m v thi nhau nh t đá xanh ném đung đung vào cho nhĩ tai v bung, m t nh máu m i h gi n. May sao anh không b b n, mà c tr i đã b b t ph i đầu n m yên đó, n u nhà nào ch y ra thì súng s x vào vô t i v . B n cán gáo hò vài nhà c m t ng i, ph i m c toàn áo lá và qu n đùi, dù tr i vào lúc cu i năm l nh n t th t, h p cùng v i v sinh vũ trang súng AK, xông vào anh b n trói l i đ đ c tiêm m t mũi thu c mê cho ng và khiêng anh v nhà lán chia nhau gi l y anh su t đêm.

Ng i chi n binh b i tr n n m n c lên t ng ch p và t nh đ n ch có khóc t tê. Anh em tù khuyên răn mãi, anh m i thuyên gi m và dĩ nhiên t i sau c tr i b t p trung đ nghe ki m đi m và nh n l i ch i trum ch i l p c a các c p ch huy tù. Anh em c m thông n i đau c a t ng ng i mà m h tin s có m t ngày đ n phiên mình cũng n i khùng nh anh b n.

T đó cái tí ng c c kè nh i b n tù “ h t v , h t v “ coi nh là b n án t hình cho ch ng lo i nó. B n tù đoi quá, thi u ch t s , nên g p đầu là ví b t l t da, n ng s và ăn ngon lành. C c kè tr n m t ti t, ph n đ b o toàn s s ng, ph n không dám nh o kêu “ B c K , B c K “ vì s AK c a b n v binh, ph n l i e các b tù tóm đ c làm món ăn c i thi n.

Ch ng m y ch c toàn tr i tù không còn m t đ ng sinh v t nào c , k luôn r n rít, b ng a, cào cào hay chu t nhà, chu t đ ng, gián... Ông nghĩ l i k ni m cũ mà th y còn ghê. Ch n ch n nh v a m i đây thôi, có khi ch t th y đuôi m t ngân ng n n c. Ông th ng bè b n đã vùi thây bên ngoài vòng rào khu tù c i t o, v con lên cũng không cho ra thăm, nh ng ng i ch t t i ch t nh c mà đ n v con cũng t i ph n bu n lòng.

Chuy n con ng i ăn h m bà l ng các con v t đầu có gì l , h i bán đ o Cam Ranh, dù g o s n, th t nhi u, b n lính c a ông v n dùng c ng đ a làm thòng l ng đi b t c c kè, k nhông. Các em đua nhau đ em v ch n lo i r u đ cao ngâm đ làm món đ a cay v i ý t ng là u ng vào đ đ c làm b c vua “ nh t đ l c giao sinh ng t “. Ch t i các ch v lính, đã m t nhài ng i vì lũ nhóc m i ngày l i còn g p c nh “ đang khi l a réo c m sôi, con thì đòi bú ch ng đòi tòm tem “. Có ch g p ông đã s t s t k t i anh, ông ph i g i đàn em lên đ khuyên h đ ng đ đ n nghe l i bàn mà hành h v con nhà.

Con Cóc Kè Bông

Tác Giả: Đ Thành

Thứ Năm, 16 Tháng 2 Năm 2012 12:32

Bây giờ, cuc c đã ng nghiêng, chông chênh t t c r i. Kèn thua tr n r u rĩ th i lên, nh ng gì thân yêu đ u m t s ch. Ng i ngày xa b vắng đi các n i, k v quê, ng i kinh t m i, i có anh ch t ch quê, nháo nhác nh b y gà m t , lo n x nh b y ong b phá m t. Ông nghĩ không bi t bao giờ i có m t l n s ng v i nhau nh d o x a.

Gia đình ông i b quê h ng đi ăn nh t m. Đêm năm canh thao th c nh nhà. Nh v m t n i đ ng b ng có con kinh l n l ch y manh, n c phù sa đ qu ch đ i chân v t con đò. Nh m m núi cao chi u s ng mù giăng che kín. Nh con đ ng sáng tinh s ng bóng áo tr ng đ n tr ng. Nh kinh đô mù mù gi ng hò Nam Ai r c Hu . Nh Nha Trang song bi n đ p đ nh, núi cô Tiên n m dài ra t n mép n c. Nh vô cùng, nh da di t bu n tênh.

Đã v y, cái con qu c c kè i khua ông v i i c m canh “ nh nhà, nh nhà “ tê bu t. Ông không có can đ m gi t nó đi, nh ng ông mong sao nó đ ng kh i i n i ông v nh ng tình nghĩa cũ. Ông mu n bi n b ch v i nó: c c kè i, n u mây có th ng tao thì mây làm n đ ng nh c v i tao n i kh xa quê. Vì mây nh c t i quê, tao i nh c nhã vì không gi đ c n c. Chúng mình có khác gì nhau, gi đ u đ i màu bông đ mong đ c s ng còn. Mây làm b n v i c cây còn tao vùi đ u vào luy n ti c.

Đó là lý do ông c thích ch n sau v n đ th th thù thì v i khóm rau, cây c nh cho quên. Ông âu y m nói năng, thăm h i c ng rau hay đóa hoa, t a nh tâm s v i ng i tình. Vì ông th y ít ra nh ng th đó còn th c h n nhi u món khác. Và chi u nay ông i ra v n sau r t s m. Bà v th y ông dăm dăm, đem v i ra bát chè xanh to và ng i bên c nh ông.

L n đ u tiên, ông tr nh tr ng rút ra tách con m i bà u ng đ nghe ch t chất ng m vào h n, r i sau đó là v ng t c a trà th m đ m n i c h ng. Bu i chi u qua đ n, lo t xo t con c c kè ch y v i chui vào đám lá v ng vãi d i sân...